

ZVONA DELORITE

**400-a OBLJETNICA
POČETKA GRADNJE
CRKVE GOSPE OD SNIGA
1615. - 2015. BORJE**

*Broj: 56 - Božić 2015.
Glasilo župe "Uznesenja Marijina" - Kuna*

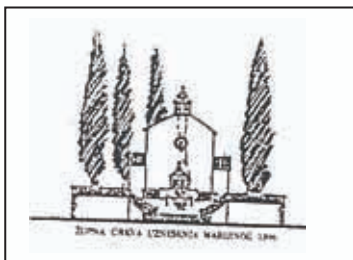

Orsan franjevačkog samostana Velike Gospe - Podgorje

SRETAN I
BLAGOSLOVLJEN
BOŽIĆ

CJENJENOM ČITATELJSTVU I
DOBROTVORIMA
ŽELI UREDNIŠTVO

□ *Zvona Delorite* □

Zvona Delorite

Božić 2015.

God. XIX. Br. 56

U DANIMA NJEGOVIM CVJETAT ĆE PRAVDA I MIR VELIKI DOVIJEKA

Kroz cijelu liturgijsku-crkvenu godinu dobri Bog ispunja naše srce, pamet i dušu po Božanskoj riječi svojom milošću i mirom. To posebno čini u Božićne dane, kako nam govori gore navedeni psalam/Ps 72,7/. Vrhunac Božje dobrote i čovjekoljublja jest Riječ Božja od vječnosti utemeljena u krilu Blažene djevice Marije - Isus Krist. On se rodio pretrpio ljudsku muku, raspet na križu, ali i uskrsnuo kako ispovijedamo u Vjerovanju apostolskom.

To je srž istine naše kršćanske vjere. U punini vremena posla Bog svoga sina /Božić/ koji je postao čovjekom, a Isus Krist se utjelovljuje snagom svoje Božanske riječi pod skromnim prilikama kruha i vina kod svake svete mise. "Evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta" /Mt 28,20/. Ovo otajstvo u jednom spisu sveti je Franjo u dubokoj i jednostavnoj vjeri ovako izrazio: "Evo Sin se Božji danomice ponizuje kao kad je sišao s kraljevskih prijestolja u krilo Djevice, danomice dolazi k nama u poniznu obličju, danomice izlazi iz krila Očeva na oltar po svećenikovim rukama. I kao što se svetim apostolima pokazivao u pravom tijelu, tako se i sada nama pokazuje u svetom kruhu. I kao što su oni svojim tjelesnim pogledom nazirali samo njegovo tijelo, ali su promatrajući ga duhovnim očima vjerovali da je on Bog, tako i mi gledajući tjelesnim očima kruh i vino, vidimo i čvrsto vjerujemo da je tu živio i istinito njegovo presveto tijelo i krv.

Otajstvo Uskrsa i Božića u vjeri mora postajati sve dublje uporište našeg kršćanskog života. Dobri Bog želi nas obdarivati svojom očinskom ljubavlju, milošću i mirom u ovom nemirnom svijetu.

Neka nam svima Duh sveti svojim rasvjetljenjem pomogne da bi nam godišnja proslava 1700-ta od mučeništva našeg Parca bilo nadahnuće za naš kršćanski život, na što nas u svom proglasu poziva naš biskup mons.Mate Uzinić. Uz ovu značajnu obljetnicu za našu biskupiju i naš Grad, spremno i radosno otvaramo svoje srce i pozivu pape Franje u obilježavanju izvanrednog jubileja Svete godine milosrđa.

Dragi župljani župe Velike Gospe, štovani suradnici i dobročinitelji svima vama želimo obilježiti Božje milosti u radosnom slavlju Božićnih svetkovina, te mnogo zdravlja i obilje mira u Novoj 2016. godini.

Župnik i suradnici

**Sretan
Božić
i
Nova
godina**

Poštovani čitatelji i dobrotvori !

Bog nam je dao doživjeti još jedan blagdan, kada slavimo rođenje našeg Spasitelja Isusa Krista. Radosni smo i ponosni što je On k nama grešnicima došao. Zato veselo taj dan slavimo i svima od srca želimo ...“zdravlje, k tomu veselje - na tom mladom ljetu 2016-te, svega obilja!”

Tim željama, koje od Mladog kralja prosimo, od srca se pridružuje
vaša urednica

BOŽIĆ I USKRS...

..... su najveći kršćanski blagdani. To su obljetnice rođenja i uskrsnuća Isusa Krista, našeg Boga – sina Božjega. U predbožićno vrijeme, prošle godine, zatekao sam se na Pelješcu; obrezivao sam lozu. U tišini polja i u smiraju dana osjećao sam približavanje Božića. Intimne osjećaje je teško opisati, ali oni su još u meni, a predstavljaju dodir sa univerzumom. Radovao sam se skoroj Badnjoj noći i slavlju rođendana našeg malog Boga, odakle i naziv Božić.

Povratkom kući iz polja slušam radio. Na pitanje voditelja djeci što je Božić dobiva odgovore: To je praznik kada se kiti bor, ili tada se priređuje svečani ručak, ili tada dobivamo najviše darova, ili tada djed Božićnjak ima crvenu kapu ili tada nas najviše sjedi za stolom ili tada počinju zimski praznici. Iznenađen sam dječjim odgovorima, jer vjeronauk se već godinama predaje u školi.

Po mom dolasku u Split, a Split je proglašen jednom od prestižnih odrednica (sada se uža reći destinacija) za doček i slavlje Božića i blagdana, gledam i slušam TV emisiju u koju se uključuje reporter iz Splita. On postavlja pitane odraslim građanima: Kada je rođen Isus Krist? Na ovako postavljeno pitanje dobiva slijedeće odgovore: Što me to pitate davno sam ja to učio, ili slabo vam ja pamtim datume, ili uvijek sam imao slabu ocjenu iz povijesti, ili mogli ste me nešto drugo pitat, ili ne znam ni kada mi je mužu rođendan a ne Isusu Kristu, ili mala moja pusti me na miru vidiš da prodajem verduru... . Sada više nisam samo iznenađen dječjim odgovorima nego

i odgovorima odraslih, u državi, u kojoj se blizu 90% stanovništva izjašnjava katolicima.

Izenadio me unuk, prvašić u školi, koji je jednostavno odgovorio: Isus je rođen na Božić.

Mogu zamisliti anketu i odgovore na pitanje, ne što je Uskrs, nego zašto Uskrs „pada„ u različite datume ili slično? Očito je da za upoznavanje temeljnih stvari naša vjera trebamo uložiti dodatni trud. Imao sam priliku slušati vjernike drugih vjeroispovijesti o poznavanju njihovih vjerskih dogmi i sadržaja njihovih vjerskih knjiga i mogu reći kako sam ostao pozitivno iznenađen.

Ponoćku sam čekao u gradu. Uživao sam u produhovljenoj i dobro vođenoj sv. Misi. Radosno smo pjevali lijepe Božićne pjesme uz nove orgulje. Mirna i dostojanstvena mladost nije zlorabila ni jednu petardu. Napisat ću, a o urednici ovisi hoće li tiskati; propovijed nije odgovarala ni mjestu ni prilici, a to se često događa u posljednje vrijeme. Propovijedi je dominirala kritika i osuda postojećeg stanja svjetovne vlasti, a i nas vjernika. Kritika se odnosila na izričaj vijesti na TV - u, a davao se sud o političkim postupcima političkih vođa, stranaka i pojedinaca. Kao dio Crkve vjerujem da imamo prava i na kritiku, možda i na osudu, ali dali je to potrebno?. Nije naše da sudimo, Božje je da sudi. Naše je da molimo i volimo, a svojim ponašanjem ukazujemo primjer. Prvi kršćani su u krvoločnom okružju pogana opstali, a svojim primjerom istinske vjere uz upornu molitvu promijenili okružje; možemo reći i svijet. Nepotrebne propovjedi odvođe nas ponekad u grubu dio svakodnevnice, a mi bi radije slušali duhovno tumačenje radosne vijesti. A, ako se na nešto negativno želi ukazati to svakako ne bi trebalo raditi s povišenim tonom i uzdignutim prstom. Pogrešne geste i visoki tonovi ponekad rastjeruju stado, a najveća poruka koju nosimo (bar je ja nosim) sa sv. mise je....MIR, MIR,.....MIR I DOBRO SVIM LJUDIMA DOBRE VOLJE.

Ovakav mir poželjet će tada i mnogi, koji danas ne razmišljaju i ne vjeruju kao mi.

Ivo Santica

Borje

Selo na strmim obroncima brda. Nasuprot Korčule s otočićima, Lumbarda i more široko i daleko dok pogled seže. Okolo borovi, čempresi, agave (neke se digle visoko pa procvjetale). U zidu kapare. Golemi rogač pružio svoje debele grane, pa se raširio i napravio gustu hladovinu. U tom okruženju, među uređenim kamenim međama, uzdigla se crkva Gospe od Sniga. Ljepotica, kojoj unatoč godinama, nisu dozvolili da izgubi ništa od prvobitnog sjaja.

Vrući kolovoski dan – Gospin blagdan. Svake godine slavi se dolično taj dan. Ove godine posebno. Prošla su četiri stoljeća otkako crkvu sagradiše.

Visoki je to jubilej. Pred crkvom je novi barjak. Bijeli se

obrubljen „zlatom i zlatnim resama“. U sredini Gospina slika. Sa strane grane loze s lišćem i grozdovima. Oko sidra se ovila grančica masline. Sve simboli života i rada ovdašnjih ljudi. Zlatovozom ispisani brojevi 1615. – 2015.

Padre Josip Vidas, uz prisutnost brojnih vjernika blagoslivlja barjak a onda počinje sv. misa. Fani Orlić, uz svoj mali harmonij bila je voditeljica pjevačima.

Svećenik je uz propovjed o štovanju One koja nam je rodila Spasitelja, o vjeri u Boga i življenju po evanđelju, naglasio žrtvu koje su podnijeli branitelji u

domovinskom ratu za slobodu koju danas uživamo. Danas je i Dan domovinske zahvalnosti, pa smo svoje molitve uputili i za branitelje.

Ostavili smo crkvu i preselili se na terase pod borjanske odrine. Selo je okićeno mnogobrojnim, raznobojnim zastavama. Svi su pozvani na zakusku. Bilo je svega za okrijepu i osvježanje. Uz pozdravljanje s poznatima i ugodno ćaskanje i upoznavanje s novima. Tu su djeca, mladi, stariji – svi koji vuku korijene iz ovog mjesta, koji su se s njima srodili, njihovi prijatelji i ostali Gospini štovatelji.

Nekad je u Borju živjelo puno ljudi. Malo – pomalo preseljavali su se radi boljeg života. Približili se glavnoj cesti, ambulanti, školi, trgovini, zaposlenju.... otili se na daleka mora. Ponekad se vraćaju svojim kućama, vinogradima, maslinicima, valama.....

A Gospa od Sniga odoljeva svakojakim promjenama. Stoji tu stoljećima. Bdi je nad svojom djecom, a pod svojim okriljem čuva i prima one koji tu nalaze tiho posljednje počivalište.

Nada Lušić

ISPOVIJESTI FRANJE ASIŠKOG

Bernardin Škunca

Znadete li da i ovaj svađalački i ratnički boj među ljudima, među gradovima i državama najčešće dolazi zbog pohlepe za materijalnim imanjem stvari i ljudi? Oh kako sam žalostan što sam tek u jednom takvom ratničkom boju, u borbi između Peruggie i Asiza, jasno spoznao dubinu bijede takve pohlepe i bijedno stanje moga srca, i stanje pohlepnog srca u plemićke gospode, i u gospode gradskih poglavarstava, u kraljeva i careva zemaljskih, pa u tolikih crkvenih poglavara. Bijednog li stanja srca u koje se ušuljala, kao zmija otrovnica, pohlepa za materijalnim zemaljskim blagom. Jer brate Leone i brate Augustine, i sva moja braćo i sestre, takva pohlepa je doista otrov smrtonosni za naš život po Duhu Evanđelja. Otrov smrtonosni i za one koji upravljaju zemaljskim kraljestvima. Jeste li razumjeli što sam kazao? Otrov smrtonosni. Eto zašto vam stalno zborim i u suzama vas zaklinjem da u srcu čuvate slobodno izabrano sveto i savršeno siromaštvo. Jer tko će svijetu davati svjedočanstvo i primjer slobode duše i srca ako to neće biti mala braća i siromašne sestre, ali i svi oni koji, živeći u svijetu, žele nasljedovati stope siromašnoga i poniznoga Krista?

Hvala ti oče Mario

Hodočasnik Gospe Delorite, blagoslovio je kao **provincijal** osnutak Zvona Delorite u kojima je sudjelovao kasnije svojim člancima. „Tadašnji provincijal dr. fra Marijo Šikić koji se zatekao u samostanu podržao je inicijativu skupine žena članica Franjevačkog svjetovnog reda koje su to željele napraviti te ih ohrabrio i gvardijana umirio. Osigiurao im je papir i tintu za fotokopiranje 150 kom(nije se tiskalo u tiskari)“.

Njegovo je važno napisano životno svjedočanstvo o prvim poratnom franjevcima, partizansko komunističkim uznicima s Kune kao pripjev pisma kunovske majke u „Zvonima Delorite“:

„Majko, nemoj plakat, Bog zna što **nas još gore čeka**“ a tako je i bilo.

„Danju, radi s njime, noću, počivam-odmaram se na njemu“. S križem na križu! Križ si svojega zvanja vjerno i ustrajno donio do zadnjega stajališta, posebno zadnju godinu života među nama: križ svoje bolesti. U ovostranoj noći nepovratnog prelaska na onostranu obalu blažene svijetlosti počinio si u miru. Konačno! Blizu golubice u dlan Odkupiteljjev urezan na njegovu Srcu! Ne možeš bolje ni lijepše zamisliti ni poželjeti, ti- „simbole Grada“ kamenoga, *najomiljenije* srce živih Božijih siromaha. Pod okriljem Gospe od Danača u koju si se od mladosti svoje zaljubio, mladenački zaljubljeno u trostruko je viziji pjesnički opjevao. *Odvojivši se od mnoštva koje je ležalo*, puzalo po zemlji, ponesen mladenačkom vizijom Neizrecivoga, *ljepotom Pradavnoga, posvuda si sljedio Ljubljenoga* sve do križa bolesti.....*i umiljato ljude poticao da hvale Gospodina.*

Uz pratnju *vala o kam*, konačno je odpočinuo u miru, ozaren besmrtnom nadom skamenjene životne *barke* na *Dubrave hridi* privremenog počivališta *Resurrecturis OFM.*

Malobraćanin...

Promocija knjige AUTOBIOGRAFIJA M.C. MEDOVIĆ

U punoj dvorani galerije M.C. Medović u Kuni 22.11.2015. održano je predstavljanje knjige „Autobiografija Mata Celestina Medovića“, koja je upravo izašla iz tiska. Knjiga je izdata u nakladi KUDA MC Medović iz Kune. Za tisak su je priredili i pogovorima popratili vrsni poznavatelji života i djela našega velikog slikara akademik Luko Paljetak i dr Antun Karaman. Urednik knjige je dr Bogomil Cezarović .

KUD MATO CELESTIN MEDOVIĆ

Poziva Vas na predstavljanje knjige

***AUTOBIOGRAFIJA
MATA CELESTINA MEDOVIĆA
- Novootkriveni rukopisi -***

Sudjeluju:

Tonko Karaman, Luko Paljetak

Tekstove čita: Maja Vodopić

Pjeva klapa Divna - Trpanj

U Kuni nedjelja - 22.11.2015. u 11,00 sati

*Isti dan održava se **Slikarska kolonija***

Susret sa slikarima u 15,00 sati

Prodaja slika - akcijske cijene

Upisi u KUD

Domjenak

Veselimo se dolasku Vas i Vaših prijatelja

Program predstavljanja otvorio je predsjednik KUD-a Branko Meštrović. O samoj knjizi uvodno je govorio Marin Ivanović, povjesničar umjetnosti iz Dubrovnika, jedan od suradnika na knjizi. Nakon njega riječ su uzeli i knjigu predstavili dr Antun Karaman i akademik Luko Paljetak, koji su i koautori ove knjige. Evo kako dr Karaman doživljava Medovića čitajući njegove memoarske zapise: "...U pisanju autobiografije on sebe razotkriva do srži: sa sjetom i osobitim senzibilitetom govori o, ne uvijek sretnoj sudbini nadarenih pojedinaca iz puka (kojima i sam pripada) kojima život nameće okvire koje je teško prevladati i čije zamke, iznimno, tek poneki uspijevaju uspješno zaobići. Vidimo ga kako teško podnosi nepravdu koju trpe nemoćni što je i sam više puta na svojoj koži osjetio, gledamo ga kako pred milošću Božjom skrušeno drhturi pitajući se gdje je njegovo mjesto u duhovnosti kojoj je život posvetio, a jednako ga tako otkrivamo i kao samostojnog umjetnika vrlo svjesnog svojih mogućnosti, slikara koji se uspješno potvrdio kao jedan od najvećih slikara u svom vremenu i u prostorima u kojima je djelovao a i šire..."

Luko Paljetak za Medovića kaže: „Neosporno je da je MC Medović čovjek duboko uronjen u svojoj vjeri i nju ispovijeda na jedini način na koji to zna činiti-slikajući. Nema on previše smisla za stegu i hijerarhiju reda kojem pripada. Redovnička se poslušnost i sloboda umjetnika trajno sukobljavaju u njemu. S jedne strane spreman je živjeti krajnje asketski, Medović se pak s druge strane potpuno svetofranjevski prepušta ljepotama svijeta, bratu Suncu, sestri Luni i sestri Vodi, ali i Dingaču čiji mu okus također ne može sići sa nepca. On je potpun čovjek, krotak i prkosan u isto vrijeme, društven i samotnan, u svakom trenutka svjestan svoje vrijednosti, potpuno nesnalažljiv kad se radi o igrama velikih, najsnalažljiviji pred svojim slikarskim stalkom s kistom i paletom u ruci.“

U prilogu knjige doneseni su zanimljivi dokumenti vezani uz spor između MC Medovića i đakovačkog biskupa J.J.Strossmayera. U Slikovnim priložima reproducirane su slike i crteži koji prate napisano i prezentiraju vrhunce Medovićeva slikarskog umijeća. Također se tu nalaze i fotografije osoba, građevina i mjesta koji se u knjizi spominju.

Tijekom prezentacije Maja Vodopić pročitala je nekoliko pasusa iz knjige kao ilustraciju iznesenih teza.

Na kraju sve pohvale nakladniku i svima koji su doprinijeli da u kratkom vremenu od pronalaska i otkupa ovi rukopisi ugledaju svjetlo dana u tiskanom izdanju. Ova knjiga je dragocjeni dar struci i dobar povod za radost Medovićevih poklonika.

S.Medović

Ave

Poniznoj djevici
U rana jutra
Zvoni pozdrav zvona
Jučer, danas i sutra.

I večer kad pada
Zvono se javi
Sa pjesmom svojom
Gospu on slavi.

Kraljica neba
Marija majka
Životom to zasluži
A ne krunom od zlata.

Božić je rodila
I radost nam dala
Zvono joj kliče
Misto nas „Hvala“!

Nina Vodopić

PISANA MEMORIJA PODRUČJA ŽUPE KUNA U ARHIVSKOM SABIRNOM CENTRU KORČULA-LASTOVO (II. dio)

Tonko Barčot

Dostupnost

Davanje na korištenje čuvanog javnog gradiva jedan je od osnovnih zadataka arhiva. Iako Žrnovo nije tako blizu za mnoge žitelje ovog prostora, u ASC-u Korčula-Lastovo trudimo se premostiti takve prepreke. Informacije dajemo telefonskim putem, a preslike dokumenata šaljemo poštom. Korisnicima u čitaonici iznimno dopuštamo i pregledavanje nesređenog arhivskog gradiva. Po sređivanju pojedinih arhivskih fondova, započet ćemo s intenzivnijim procesom digitalizacije sređenih zapisa. Trudit ćemo se da i pojedine važnije i sadržajnije serije dokumenata stvaratelja s ovog područja također što prije digitaliziramo i učinimo što šire dostupnijima.

I u ostalim našim projektima trudimo se razmišljati o cjelini područja kojeg pokrivamo. Pri završetku nam je projekt publiciranja monografije „Prešućeni rat – Korčulanski kotar u I. svjetskom ratu“ u kojem smo popisali vojne i civilne žrtve te donijeli brojne podatke o životu i ovog područja. U planu nam je i obilježavanje Međunarodnog dana arhiva prigodnom izložbom u Kuni. Sve to s ciljem približavanja arhivske ustanove njezinim korisnicima i osvještavanja potrebe očuvanja arhivskog gradiva. Jednom uništeni arhivski zapis, nepovratno je izgubljen. A što znači izgubiti arhivsku memoriju, ponajbolje zna stanovništvo područja ove župe.

Inventar fondova stvaratelja s područja župe Kuna¹

A. Uprava

A.5. Uprava i javne službe od 1945. do 1990.

A.5.6. Općinska uprava

1. [0580] Narodni odbor općine Kuna (1952-1955); 1952-1955: 0,5. SI.
2. [0581] Narodni odbor općine Potomje (1953-1955); 1953-1955: 0,44. SI.

A.5.7. Mjesna uprava

3. [0826] Mjesna zajednica Pelješka župa – Kuna Pelješka (1964-1993); [1910/1963] 1964/1993 [1994]: 1,8. PrP.
4. [0584] Mjesni narodni odbor Kuna (Mjesni narodnooslobodilački odbor Kuna) – Kuna (1945-1952); 1945-1952: 1,3.
5. [0585] Mjesni narodni odbor Potomje (Mjesni narodnooslobodilački odbor Potomje) – Potomje (1945-1952); 1945-1952: 1,75. SI.

B. Pravosuđe

B.1.3.-B.4.3. Kotarski sudovi do 1945.

Općinski narodni sudovi

6. [0750] Općinski narodni sud Kuna (1944-1945); 1944: 0,02.

---

¹ Napomena za formu inventara: Strukturiran je po jasno utvrđenim cjelinama. Podcjeline su tematske i kronološke. Nakon početnog tekućeg broja koji je proizvoljan za ovaj popis, slijedi broj fonda u uglatim zgradama, a potom naziv i mjesto stvaratelja. Nakon razdoblja djelovanja stvaratelja u običnim zgradama, koje nije točno poznato za niz stvaratelja, slijedi raspon godina sačuvanih spisa. Poslije dvotočke naznačena je količina gradiva u dužnim metrima, a na samom kraju informacija o postojanju sumarnog inventara (SI) ili tek općenitijem primopredajnom popisu (PrP).

D. Odgoj i obrazovanje

D.2.4. Osnovne škole

7. [0628] Narodna šestogodišnja škola u Oskorušnom (?); 1954-1955: 0,02. PrP.

G. Gospodarstvo i bankarstvo

G.2. Razdoblje socijalizma (1945-1990)

G.2.1.2. *Gospodarska i poslovna udruženja*

8. [0827] Turističko društvo Crkvice (Turistička zajednica mjesta Kuna) – Kuna (1969-); 1969-1993: 0,25. PrP.

G.2.1.3. *Zadruga*

9. [0828] Poljoprivredna zadruga Kuna (1898-1963); 1945/1971: 0,01. PrP.
10. [0829] Poljoprivredna zadruga „Vinogradar“ Kuna Pelješka (1982-); 1984/1990: 0,02.

H. Političke stranke, društveno-političke organizacije i sindikati

H.2. KPH/SKH i društveno-političke organizacije 1941-1990

H.2.1.11. *Ostale razine*

11. [0830] Savez komunista Hrvatske. Osnovna organizacija Kuna (?-1990); 1973/1988: 0,25. PrP.

H.2.2. Narodna fronta / Jedinstvena narodnooslobodilačka fronta / Socijalistički savez radnog naroda

Mjesni odbori

12. [0831] Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske. Mjesna konferencija Pelješka župa – Kuna Pelješka (194?-1990); 1970/1972: 0,02. PrP.

H.2.5. Savez boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske / Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske

H.2.5.10. *Mjesni odbori*

13. [0730] Savez boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske. Mjesni odbor Pelješka župa – Kuna; 1968-1992: 0,2. PrP.

H.2.7. Udruženje rezervnih oficira i podoficira / Savez rezervnih oficira i podoficira / Savez rezervnih vojnih starješina *Ostale razine*

14. [0780] Udruženje rezervnih oficira Jugoslavije. Pododbor Potomje; 1954-1955: 0,01.

I. Društva, udruge i udruženja

I.2. Dobrotvorna društva

15. [0714] Dobrovoljno vatrogasno društvo Kuna; 1984-1987: 0,02. PrP.
16. [0834] Odbor za gradnju Doma kulture Kuna; 1957-1960: 0,03. PrP.
17. [0835] Odbor za gradnju Doma narodnog zdravlja Kuna; 1951-1959: 0,09. PrP.

I.3. Kulturno-prosvjetna društva

18. [0832] Kino „Zvonimir“ Kuna; 1967-1970: 0,05. PrP.

I.5. Sportska društva

19. [0833] Nogometni klub „Rat“ – Kuna Pelješka; 1980/1989: 0,1. PrP.

Bog nam piše!

Sveti Ivan Evanđelista kojega je Isus posebno volio, napisao je u Bibliji svoje Evanđelje i poslanice. Dugo je živio i jedini je od apostola umro prirodnom smrću. Isusov boravak na zemlji, Ivan opisuje dublje od ostalih evanđelista. Čitajući te stranice može se dublje ući u nauk Isusov i njegovu ljubav prema Ocu nebeskom i nama ljudima.

Ivan piše o riječima ljubljenog učitelja u svojoj poslanici :

Dječice,

ne ljubimo riječju i jezikom, već djelom, i istinom. Po tomu ćemo znati da smo od istine. I umirit ćemo pred njim svoje srce ,ako nas ono bilo u čem osuđuje. Jer Bog je veći od našeg srca i znade sve.

Ljubljeni,

ako nas srce naše ne osuđuje , možemo zaufano k Bogu. Što god ištemo, primamo od njega , jer zapovjedi njegove čuvamo i činimo što je njemu drago.

I ovo je zapovijed njegova: da vjerujemo u ime Sina njegova Isusa Krista i da ljubimo jedni druge kao što nam je dao zapovijed.

Ljubljeni,

ne vjerujte svakom duhu, nego provjeravajte duhove jesu li od Boga, jer su mnogi lažni proroci izišli u svijet. Po ovom prepoznajete Duha Božjega: svaki duh koji ispovijeda da je Isus Krist došao u tijelu od Boga je . A nijedan duh koji ne ispovijeda takva Isusa, nije od Boga: on je Antikristov, a za nj ste čuli da dolazi i sad je već na svijetu. Vi ste dječice , od Boga i pobijedili ste ih, jer je moćniji Onaj koji je u vama , nego onaj koji je u svijetu.

RADOSNI DOGAĐAJI KRŠTENJA U ŽUPI KUNA

Po lijepom kolovoškom vremenu naša Župa doživjela je radosne duhovne događaje krštenja. Zaista radosne u ovoj našoj civilizaciji smrti, kako reče sv.Otac papa Ivan Pavao II. U mnogim župama diljem Hrvatske, nažalost, pa tako i u našoj župi ,daleko više umre nego se rodi. Ovu sumornu sliku donekle su ublažili događaji krštenja.

16.kolovoza u nedjelju kršten je mali Božo Prnić iz Potomja, kao peto dijete u obitelji Boža i Mile Prnić. Crkva Gospe Delorite za ovu prigodu bila je svečanije urešena, a župni zbor ugodno je animirao liturgiju. Mali Božo nam je bio dobar i samo je malo zaplakao toliko da ga se čuje i da se zna da je on tu. Kumovi na krštenju bili su Ivan Tešvić i Marina Grljušić, a krstitelj fra Josip Vidas-župnik. Neka dobri Bog poživi maloga Boža, te njegovu braću i sestre, a također i roditelje, te baku Zlatku uz podršku ohrabrenja u odgoju djece i najiskrenije čestitke sa strane Župne zajednice uz Božji blagoslov.

23. kolovoza, u nedjelju našu župnu duhovnu radost uvećali su krštenici :Josipa Meštrović i Anto Palihnić iz Kune i Toni Radović iz Potomja.

Krštenje smo slavili također u dolično uređenoj Deloriti. Ipak najljepši ures u crkvi bila su dječica na rukama svojih majki; Josipa na rukama majke Franke, Anto Palihnić na rukama majke Lucije uz supruga Gorana Palihnića , te Toni Radović na rukama majke Ksenije uz supruga Branka Radovića. Lijepo su figurali i kumovi Iva Meštrović, Ana Šišina Hilić i Miljenko Antunović te Marina Ličina. Bake i djedovi krštenika također su svojim prisustvom uveličali obiteljsko i župno slavlje. Župljani su se veselili ovom slavlju,

Sv. Euharistije i krštenju. To se moglo iščitati i na njihovim licima. Na kraju slavlja krstitelj fra Josip Vidas ohrabrio je roditelje u odgoju njihove djece, podijelio Božji blagoslov, te roditeljima uputio čestitke.

A u crkvi Matici, iz polovice trinaestog stoljeća Župna crkva gdje su se krštavali kroz stoljeća

naši predci, u nedjelju 6. rujna slavili smo sv. misu i krštenje malog Tonija iz Župe sv. Mihajla iz Dubrovnika, sina Balda i Ane Hilić, ali podrijetlom iz Kune. Crkva Velike Gospe-Matica bila je dobro ispunjena. Vrijeme je bilo lijepo i ugodno.

Bogu hvala! Prošlih dana doživjeli smo dane života - mali Božić. Čestitke roditeljima

fra Josip Vidas

Neven Fazinić: ***Pomorske teme***

Nakon 2. svjetskog rata u općim nastojanjima da što se prije obnovi porušeno i nanovo uhoda život, ustrojavala se mreža pomorskih svjetionika na Jadranu. Tu je spadao i poluotok Pelješac. 1946. *Tonko Jurasović* nalazi se na svjetioniku "*Lovište*", a u svojstvu pomoćnice radi njegova žena *Vesna Jurasović*, *Radoslav Vlašić Antunov* iz Kneža na otoku Korčuli nažigač je obalnog svjetla "*Ošičac*" (*Lovište*), *Anton Suhor Markov* radi kao nažigač lučkog svjetla "*Kučiče*". *Matij Bosnić* obavlja poslove nažigača lučkog svjetla u Orebiću. U Trpnju se kao Upravitelj Lučke ispostave nalazi *Juraj Pijacun* (1961.). Za luku Trstenik nisam našao podatak o nažigaču osim da je godine 1948. Upravitelj Lučke ispostave *Mate Jurišić* (1962. *Božo Ćirković*). *Klarin Šime pok. Martina* nažigač je obalnog - lučkog svjetla "*Žuljana*" i "*Lirica*", *Vojmir Ušaj pok. Josipa* radi kao nažigač lučkog svjetla "*Drača*" (1947.). *Nikola Vukašin Pavlov* Upravitelj je pomorskog svjetionika "*Blaca*" (Brijesta) od 20. 10. 1919. do 1950. Uz njega od 1950. radi njegova žena *Katica Vukašin* kao pomoćnica na svjetioniku "*Rt Blaca*" (Brijesta). Posao

svjetioničara bio je stalno boravljenje na svjetioniku i dežurstvo tijekom noći, održavanje uređaja i leća, bilježenje meteroloških podataka i kontrola pomorskog prometa. Nažigač lučkog ili obalnog svjetla trebao je svaki dan paliti lučko svjetlo, očistiti "tub" koji bi se začađio tijekom noći jer se najčešće koristio petrolej, a u slučaju svjetionika "Lirica", "Kneže" i "Ošišac" otići s barkom do njih i upaliti svjetlo. Svi su prema ogleđnom Općom upitniku trebali podastrijeti svoje osobne podatke i životopis.

Izdvojio sam onog *Anta Medovića*, nažigača u luci Crkvice.

1. Medović Ante pok. Vlaha
2. Rođen 17. IX. 1888.
3. Kuna, Pelješac, okrug Dubrovnik
4. Narodna Republika Hrvatska, državljanstvo Jugoslavija
5. Bračno stanje: oženjen
6. Članovi porodice: žena Anka domaćica, r. 20. 6. 1899., kćer Nataša glumica r. 29. 11. 1924.
7. Školska sprema: Trgovačka akademija
8. Stručna sprema: Bankovni činovnik
9. Koje strane jezike govori: Talijanski i djelomično francuski i njemački
10. Dosadašnja javna služba: od 6. 4. 1941. do oslobođenja Agent Jadranske plovidbe do 1942., poslije bez službe. Od oslobođenja do upisa u upitnik: Agent Jadranske Plovidbe i nažigač Lučkog svjetla Crkvice
11. Dosadašnja privatna služba: Bankovni činovnik od 1909. god. do 1. IV. 1933.

Biografija:

Rodjen dne 17. IX. 1888. u Kuni. Pučku školu pohađjao u Kuni, a po završetku iste nastavio študije u Zagrebu i to: Realnu gimnaziju a poslije toga Trgovačku akademiju. Po završenoj školi služio sam kod više novčanih Zavoda neprekidno do 1. IV. 1933. god. i tada sam bio umirovljen usljed likvidacije Ljubljanske kreditne banke sa sjedištem u Metkoviću, koju sam vodio kao Upravitelj od 1.

IV. 1922. god. do 1. IV. 1933. god. Po odlasku iz Metkovića preselio sam u Crkvice i tu se nastanio a 1938 god. dala mi je Jadranska Plovidba na Sušaku da vodim njezinu Agenciju u Crkvicama. Poslije smrti nažigača Lučkog svjetla Balda Kudina iz Osobjave, imenovala me Pomorska Direkcija za fenjerdžiju u Crkvicama.

Prilikom Taljanske ekspedicije pod vodstvom kolonela Rocki dne 25. 11. 1942. god. bio sam odveden kao taoc i sudjen na smrt u koliko bi bila napadnuta Taljanska vojska od ma bilo koga. Kao taoc odležao sam u internaciji mjesec dana. Po dolazku Njemačke invazije bio sam interniran od Njemaca i odveden u njihove logore i tu sam bio oko tri mjeseca. Njemci su mi zapalili kuću u Kuni, a u Crkvicama gdje sam stanovao, sve su pokrali tako, da sam na povratku našao kuću u Crkvicama vlasništvu mojega brata podpuno popljačkanu i srušenu usljed bombardiranja Savezničkih aviona na parobrod "Rab" koji je bio nasukan u luci Crkvicama, a koji se tada nalazio u neprijateljskom službi Njemaca i Ustaša.

Dne 9. januara 1946 god. uspostavilo se ponovno Agencija Direkcije Pomorske Plovidbe i tada sam bio imenovan njezinim agentom i tu službu obavljam i danas za Jadransku Linijsku Plovidbu i za Agenciju Pomorske Plovidbe na Rijeci, a ujedno sam nažigač Lučkog svjetla u Crkvicama, koje funkcionira od 18. VI. 1947 god. kad je bio ponovno svjetionik postavljen. Smrt fašizmu - Sloboda narodu!

Ante Medović pok. Vlaho.²

---

² ASC Korčula - Lastovo, Lučka ispostava Korčula, Opći upitnik, Crkvice (p. Kuna), 27. juna 1947 god. "Istom se određuje mjesečna nagrada od 300 dinara".

U IME OCA I SINA I DUHA SVETOGA

Godine Gospodnje 2015.

*kada Katoličku Crkvu u naviještanju
Božjeg milosrđa predvodi
PAPA FRANJO,*

*Dubrovačku biskupiju
MONS. MATE UZINIĆ,*

*a Župu Velike Gospe u Kuni
FRA JOSIP VIDAS,*

*zalaganjem mještana Osobjave i župnika
te financijskom pomoći Lovorka Miloševića,
obnovljena je kapela Svetog Martina u Osobjavi.*

**BISKUP MATE, DANA 9. KOLOVOZA 2015.,
PRED RADOSNO OKUPLJENOM ZAJEDNICOM,
BLAGOSLOVIO JE KAPELU SVETOG MARTINA.**

*Neka u ovoj kapeli Bog očinskom ljubavlju
okuplja svoju djecu i hrani je Kristovom
prisutnošću kako bi rasli u sveti hram.*

Fra Josip Vidas
fra Josip Vidas
župnik

+ Mate Uzinić
mons. Mate Uzinić
biskup

Blagoslov kapele sv. Martina

— Dubrovački biskup Mate Uzinić rekao je da i radnici trebaju biti u mogućnosti naći vremena za svoju obitelj i Gospodina te poručio da to nipošto nije poruka samo poslodavcima: »Ovo je također poruka i nama koji smo vjernici i koji nedjelje ne bismo trebali provoditi po trgovinama. Ne moramo kupovati nedjeljom da bismo preživjeli. Kad mi ne bismo kupovali nedjeljom, a kažemo da nas ima više od 93 posto kršćana u Hrvatskoj, onda ni trgovine ne bi imale smisla biti otvorene.« Biskup je to izrekao u propovijedi u nedjelju 9. kolovoza, kad je blagoslovio kapelu sv. Martina u Osoblavi, na poluotoku Pelješcu, u Župi Velike Gospe Kuna Pelješka. Riječ je o kapeli na

starom groblju koja potječe iz 17. stoljeća, a koja je bila gotovo potpuno srušena te je sada obnovljena.

Istaknuo je i da je crkva sv. Martina izgrađena jer su mještani imali vjeru koja svoje povjerenje stavlja u Isusa Krista, i zato im nije bio problem odvojiti svoje vrijeme za Gospodina, primijetivši istovremeno da suvremeni kršćani često imaju vremena za sve osim za Boga te se dotaknuo i već spomenute teme neradne nedjelje.

Župnik fra Josip Vidas zahvalio je biskupu i Lovorku Miloševiću, koji je financijski omogućio obnovu kapele. Proslavu je pjesmom animiralo crkveno pučko pjevačko društvo iz Rogotina.

Šime Zupčić

● Kapelu je blagoslovio biskup Uzinić

DIJETE

Iako poznati ljudi ili predjeli često nas znaju iznenaditi. Zapravo upoznamo jednu posebnost koju nismo ranije uočili. Zato sigurno stariji ljudi gledaju drugačijim pogledom od mlađih.

Što da rečemo za našu vjeru, naše kršćanstvo? Ono što smo naučili u mladim danima tada nam je bilo dosta, ali ljudska saznanja godinama se šire, a pogotovo ako to želimo, hoćemo, nastojimo.

Sv. pismo je upravo takva škola koju čitav život možemo sve više upoznavati i vremenom bolje razumjeti.

Za Božić me je posebno zaokupila misao o djetetu. Isus, naš Spasitelj spustio se na zemlju radi nas ljudi. Učinio je to da nas usreći, približi nam našeg Oca, koji nas je stvorio i pokaže nam naše dostojanstvo.

Uzeo je našu ljudskost. Maloj zajednici pristupio je kao dijete. Nježno, maleno, krhko, potrebno ljubavi i njege, kao što smo svi mi počeli živjeti. Njegova majka je znala tko je On. Okolina je bila radosna zbog dolaska djeteta, jer svako ljudsko dijete donosi radost svojim. Pastirima su se anđeli ukazali na posebnost djeteta, a isto su ga i kraljevi očekivali. Prepoznali su ga oni koji su ga željno čekali. Rodio se u špilji, koju su koristili kao štalu za životinje, ali anđeli su pjevali u vrijeme njegovog rođenja.

Živjeti je počeo kao milion drugih ljudi, da svi osjete kako im je blizak, zna za siromaštvo, hladnoću, oskudicu, tuđinu, ali želi uvijek samo ljubav. Nastavio je živjeti i zarađivati mukotrпно svoj kruh, živeti kao obični židovski drvodjelja. Nije otišao živjeti u pustinju nego je na najobičniji način počeo svoje poslanje, sudjelujući na vjenčanju mladih koji su se voljeli i željeli zajedno živjeti. Ne znamo je li im donio dar, ali znamo da im je pretvorio vodu u vino, koje im je bilo nestalo na svadbi. Želio je da se društvo raduje toj mladoj obitelji pijući Njegovo vino. Blagoslovio je tako svaku iskrenu zemaljsku ljubav, koja će dati dijete kao što je i On bio.

Ljudsku ljubav je blagoslovio i čitavim svojim boravkom na zemlji samo je to od ljudi tražio. Nudio im je nju, obećao u življenju s Njim i smrću na križu i to potvrdio.

*Najvjerniji njegov učenik, koji ga je najbolje poznao, napisao je **BOG JE LJUBAV**. Njegov učitelj Isus pravi je čovjek ali i Bog koji je k nama došao kao nejakو dijete-BOŽIĆ*

*i ostao uz nas uvijek u liku bijele **HOSTIJE!***

Koliko običnih tajni Božić krije, a koliko ljubavi i nade nosi!

I.V.

TU JE MOJ DOM

Tu sam rođena do kostile stare
Tu je moj dom i uske funistre bez boje
Mali sular i klizne skale
a na gornjoj strani pižuo
popret i sačura uspomena odavnina

Bila sam sada obali
Vesele me udaljeno ono svitlo
Blište se krovovi i cesta što spaja mala mista
Sve kraja ispod Svetoga Stipana

Ovo je moj dom
Bistro more di se riba lovi,
Pa kad zabruje motori i vesele se škoji
A parangali će misto svoje naći.

Rodni kraju kamena i masline
Starih kuća, nakrivljenih škura
Stari su sa žuljevima radili
I fumare ostavili.

Ovo je moj dom
More i obala
Muli i guvna
Uspomene i ljepote moga zavičaja.

Jovanka Komlen

U TRAGANJU ZA PROHUJALIM VREMENIMA

Vozeći se izlokanim poljskim putovima, jer jesenje kiše učinile su svoje, a mi smo se odavno otuđili od škipca, motike i „kuluka“ i čekamo kad će Općina poslati bager, a ti bageristi uglavnom tu i tamo zaprpaju malo, kažu: „Para je malo“. „Ploviti se mora“, govorili su stari pelješki kapetani, a ja kažem: „Jematva je i voziti se mora, jer bez vozila sve bi stalo, pa neka pucaju gume, federi, ležaji i amortizeri“. Ma, pustimo to, nije mi namjera pisati o našoj nebrizi za poljske putove. Vozili se dakle ja i moj radnik Mate, koji mi je u jematvu pomagao trgati grožđe, a to mu je bio prvi put da je na Pelješcu. Prolazeći pored jedne jednostavne betonske „građevine“, a to je ustvari jedan betonirani prostor pravokutnog oblika dug 6-7 metara, širok 3-4 m obrubljen zidićem visokim 70-80 cm, upita me Mate: „Šta je ovo?“ „Šahta“ - odgovorim mu. Blijedo me gleda i kaže da su kod njih šahtovi za oborinske vode mali i ukopani u zemlju, i da zna za šahtove u koje su postavljaju vodovodne i telefonske instalacije i još mi je reko da je radio i u Njemačkoj na građevini ali da ovakve šahte nije nigdje vidio. Mate moj to nisu šahtovi, to su šahte koje su se gradile ovdje tamo 60-tih godina prošlog stoljeća, kad se prestalo praviti vino doma po konobama, kad su gotovo svi vinogradari Pelješke župe bili zadrugari PZ „Dingač“. Tada nije bilo automobila, malih kamiona, pick-up-ova ni traktora. Nije bilo ni širokih poljskih putova pogodnih za promet vozila. Čitav transport grožđa odvijao se uz pomoć tovarnih životinja: konja, mazaka i tovara. Grožđe se kosirićem trgalo i stavljalo u krtoliće pletene od leprinovog pruća. U sjećanju mi je slika iz djetinstva kako stari Stipan Brajković u Crkvicama u Joja iza kuće u hladovini ispod smokve plete krtole. Inače najbolji majstori u pletenju krtola i krtolića su bili Osobjavci. Iz krtola se grožđe istresalo u vreće koje su se šile od tvrdog platna (tele, butane) i premazivale su se lanenim uljem (impregnacija) da ne bi propuštale mošt. Obavezno su se na svaku vreću bojom ispisivali inicijali vlasnika, da se na šahti vreće ne bi zamijenile. Vreće sa grožđem su se prtile na životinje i gonile na šahtu gdje se vršio otkup. Poslije vaganja i mjerenja šećera, grožđe

se istresalo u te šahtu. Kad bi se šahta napunila došao bi kamion i radnici bi vilama prebacili grožđe iz šahte u kamion koji ga je dalje vozio u Potomje u vinariju na daljnju preradu. Znalo se dogoditi da se šahta napuni, a nema kamiona. Tada je nastajao zastoj u otkupu i vreće su se gomilale oko šahte. Znalo je biti i žestokih svađa oko reda za predaju grožđa. Jematva je u to doba trajala dugo jer je put od udaljenih vinograda do šahte bio dug, pa su ljudi i životinje bili jako umorni. Zato su se šahte gradile na više mjesta, gdje je to bilo moguće, kako bi se te udaljenosti smanjile. Naročito nezgodno je bilo kad bi mazga pobjegla, trebalo bi je satima tražiti i loviti. Možda otud i uzrečica: "Tvrdoglav ko mazga!"

Šahti je bilo od Vrućice i Postupa, po cijeloj Župi sve do Trstenika i Žuljane. Danas su mnoge od njih porušene, a ove koje još uvijek stoje nijema su uspomena na jedno teško razdoblje u našem pelješkom vinogradarstvu. Čini mi se da su ljudi tada bez obzira na sve teškoće bili sretniji nego danas. U našim selima bilo je više mladosti, zajedništva i veselja.

Danas je situacija što se tiče transporta bitno drugačija. Poljski putovi su probijeni do gotovo svakog vinograda. Svi imamo automobile, kamione ili pick up-ove, a ipak zapuštenih vinograda je sve više. Zemlju koja je Bogom dana za uzgoj Plavca malog osvajaju korovi i drača. Situacija u poljoprivredi nije nikad bila gora: niske cijene grožđa, neredovita isplata, skupi repromaterijal..... Pesticidi ne samo da su bezobrazno skupi, nego je potrebno završiti propisanu izobrazbu da bi ih mogli kupovati. Naravno ta izobrazba se plaća iz džepa poljoprivrednika. Drago mi je da je naša država tako ažurna u primjeni direktive EU o primjeni pesticida jer edukacije i znanja nikad dosta, ali bilo bi mi još draže kad bi ovako ažurna bila u primjeni i drugih stečevina koje se primjenjuju u EU. Tamo sigurno nije uobičajeno niti dopustivo da razni otkupljivači poljoprivrednih proizvoda po godinu, dvije ili pet ne plaćaju svojim zadrugarima ili kooperantima novac za preuzete poljoprivredne proizvode.

I što se događa sa našim selima koja su stotinama godina živjela od proizvodnje grožđa i vina? Umjesto zaključka iznijet ću

jedan statistički podatak objavljen u 50.jubilarnom broju „Zvona Delorite“. U našoj Župi u 2013.godini, umrlo je 20 ljudi, krstilo se troje djece, a sklopljen je samo jedan brak. U međuvremenu demografska situacija nije se znatnije popravila.

Srđan Medović

Nogometni klub “RAT” Kuna – 95. godišnjica osnutka – II dio

U prošlom broju glasila “Zvona Delorite”, opisao sam osnivanje i djelovanje NK “Rat” od daleke 1920. g. do 1965. – 66. g. Sada ću opisati rad moje generacije od 1967. do 1982. -83. U mojoj generaciji igralo je oko 30 –ak igrača na prijateljskim, prvenstvenim i Kup utakmicama. Tako ću kao igrače spomenuti braću Foškulo, Hiliće, Cvitanoviće, Rašiče, Lukače, rođake Vodopiće Sinaju i Mila, i Tomeliće Mića i Žarka, Ivicu i Jerka Vranješa, Goja Bilušicu, Anta Palihnića, Zorana Prišlića, Ivicu Ć. Bobanovića, Antu Dajaka i druge, te i tzv. „strance“ u našoj momčadi Jadrana Delaša iz Oskorušna, Iva Daničića iz Pijavičina, Zdravka Duževića – Caku iz Orebića, Andriju Jerkovića – Midžu, Marka Vuškovića – Galu, Uzeira Srnu iz Metkovića, Iva Tevšića iz Dubrovnika, a bili su još neki koji su igrali samo 2 - 3 utakmice za klub.

Prvu i to prijateljsku utakmicu odigrali smo sa tradicionalnim rivalom NK Grk Potomje 29.6.1967. (Sveti Petar) u Potomju. Susret je završio nerješeno 3:3. Zatim smo sve do 1975. kada smo ušli u ligu Dubrovnik – Metković – Pelješac – Korčula – Lastovo igrali samo sa domaćim igračima. Međutim Nogometni savez općine Dubrovnik organizirao je 1969. Prvenstvo Pelješca na kojeg se je javilo samo tri kluba i to: Sošk (Ston), Grk (Potomje) i Rat (Kuna). Odigrane su samo četiri utakmice: Grk – Rat 2:1, Rat – Sošk 1:2, Rat – Grk 2:0 i Sošk – Rat 5:3. Utakmica Sošk – Grk je prekinuta. NK Grk je diskvalificiran, prvenstvo je prekinuto i do 1975. nije obnovljeno.

U prijateljskim utakmicama od 1967. do 1973. NK Rat je odigrao dosta utakmica, naročito ljeti, kao i drugi klubovi. Postigli smo puno lijepih pobjeda, ali i doživjeli grubih poraza, pa ću neke i navesti, ali prvo napominjem da posjedujem kompletnu pismenu dokumentaciju (duplu, koju sam zadržao kod sebe 9 godina mog tajništva). Tako ću navesti sljedeće važne pobjede. 19.5.1968. Rat – Rivijera (Orebić) 5:1, 4.7.1968. Rat – Iskra (Janjina) 3:0, 20.7.1970. Rat – Sloga (Blace) 7:0, 16.7.1972. Rat – Faraon (Trpanj) 4:0, te 10.5.1973. Rat – Grk 5:1 (Delorita), i Rat – Radnički (Oskorušno) 1.5.1972. 6:1. Međutim, u tom periodu navodim i nekoliko najlošijih naših utakmica, a to su: 2.8.1970. Neretva (Metković) – Rat 4:1, 6.9.1970. Grk – Rat 3:0 (sva tri gola dao je Ivo Santica), Faraon (Trpanj) – Rat 3:2, 5.5.1974. Hajduk (Vela Luka) – Rat 5:0 i 22.9.1974. Jadran (Ploče) – Rat 7:0. Ovo je bio najteži poraz naše generacije. Jadran je tada igrao u Dalmatinskoj zoni, a sutradan mi je naš stari igrač Milan Marinović rekao: „Dobro ste Vojko i prošli, mogli ste zaraditi i duzinu“.

Godine 1973. Nogometni savez općine Blato organizira prvenstvo Korčule, Pelješca i Lastova. Takmiče se samo pet klubova, a naš klub osvaja 1. mjesto i dobiva pravo da uđemo u prvenstvo Dalmatinske zone, ali radi neispravnog igrališta u zonu je išao drugoplasirani Omladinac iz Lastova, kojeg smo 3.6.1973. u Lastovu pobjedili sa 4:3, a njihov kapetan momčadi Katić mi je čestitao na pobjedi i rekao da na Lastovu nisu izgubili već četiri godine. Za osvojeno 1. mjesto, klub je dobio pehar od Nogometnog saveza Općine Blato, a primio ga je kapetan momčadi Ljubomir Ostoja. Još su se nakon ovog, odigrala još dva prvenstva, oba sa sedam klubova. Klub je 1974. osvojio 2. mjesto, a 1975. smo prošli loše i osvojili 6. mjesto.

U jesen 1975. Ponovno se organizira u organizaciji Nogometnog saveza Općine Dubrovnik međuopćinska liga Dubrovnik – Metković – Korčula – Lastovo, sa 12 učesnika – klubova. U organizaciji Saveza za fizičku kulturu Općine Dubrovnik (SOFK) i PZ Dingač Potomje, popravljena su sva tri igrališta u Potomju, Kuni i Oskorušnu da bi bili po propisima (izgrađene su svlačionice, tribine,

ograde) i išlo se u natjecanje sa ostalim klubovima sa Pelješca, Korčula, Lastova, Metkovića i Konavala. U sezoni 1975 -76 (jesen – proljeće) klub je zauzeo 7. mjesto. Prvak je bio HTP Dubrovnik sa 44 boda, a drugi SOŠK (Ston) sa 41 bodom. Rat je bio 7. (sedmi) sa 26 bodova, Grk osmi sa 16 bodova a Faraon (Trpanj) 10. (deseti) sa 14 bodova, posljednji je bio Libertas iz Konavala sa 4 boda. Tada smo od prvaka izgubili 5:1, a posljednjeg dobili 6:0. Budući je liga svake godine bila sve kvalitetnija gotovo svaki klub – sudionik je imao dva – tri „stranca“ u momčadi pa tako i mi. U sezoni 1977 – 78 branio nam je Uzeir Srna iz Metkovića, otac današnjeg kapetana naše noigometne reprezentacije Darija Srne. U daljnjim prvenstvima koji su sljedili od 1977. do 1983. klub je bio plasiran uglavnom u sredini tablice od 5. do 8. mjesta, kako koju sezonu. Imali smo također nekoliko odličnih utakmica u tom razdoblju, pa ću neke navesti.

Prva slika naše generacije: Kuna 3.9.1967. g. Rat – Rivijera (Orebić) 4:2, Stoje: I. Čolić, F. Medović, E. Hilić, V. Foškulo, M. Vodopić, Z. Prišilić. Čuče: A. Medović, M. Cvitanović, J. Turić, V. Hilić, N. Hilić. Strijelci: M. Cvitanović, V. Hilić, A. Medović i E. Hilić. Prodano 35 ulaznica. Sudac Vlatko Bobanović.

1.6.1975. Rat – Omladinac (Lastovo) 6:3 (V. Hilić i S. Vodopić hek-trik). Izvrsno ste igrali, rekao mi je tada Josip Duić, savezni sudac iz Sarajeva koji je gledao utakmicu, inače bio je kunovski zet. 25.9.1977. Rat – Mladost (Dubrovnik – Konavli) 5:0 (Tevšić I. 2, Palihnić A. 2, Hilić N. 1), 14.5.1978. Rat – Astartea (Mlini) 11:0, najveća pobjeda u povjesti našeg kluba? Nekoliko dana poslije ove utakmice, nekoliko starih igrača našeg kluba rekli su da smo mi najbolja generacija igrača od osnivanja kluba. U ovim prvenstvima doživjeli smo i nekoliko teških poraza, npr. od Cavtata 4:1, Mladosti 4:0 i Omladinca 6:1.

Od 1975. igrane su se i kup utakmice, te i tu bilježimo dva velika uspjeha. Od 12 klubova tadašnje Općine Dubrovnik 1976. došli smo do polufinala i na Grudi – Konavle gubimo glatko od Slavena 5:1 (20.2.1970.) koji je bio u Dalmatinskoj zoni. Dvije godine kasnije 28.10.1978. u finalu sa Gošk-jugom na Lapadu u Dubrovniku gubimo sa 3:0, a do 70. minute držali smo 0:0. Za Gošk su tada igrali Beus, Kočić, Miladin, Dilberović i igrao je u drugoj ligi (četvrta grupa) bivše države. Kup utakmicu sa Faraonom u Trpnju 30.11.1975. kojeg smo pobijedili sa 2:0 i već spomenutom utakmicom sa Slavenom u Grudi sudio je Teo Beusan, tadašnji savezni sudac bivše države – danas oko sokolovo, glavni komentator suđenja na našoj televiziji. U prvenstvu sezone 1977 – 78 godine 16.5.1978. Rat – Grk 2:0 sudio je isto, nekad poznati savezni sudac Frano Bašica iz Dubrovnika. Tih godina Nogometnim savezom Općine Dubrovnik rukovodili su Špiro Seferović, Nino Obradović, Ivo Bratičević, Enver Kraišnik, Vjekoslav Tutman sa kojima sam najviše surađivao i prisustvovao sjednicama.

Skoro sam zaboravio jednu od najboljih utakmica naše generacije. Na Lapadu u Dubrovniku 16.10.1978. pobijedili smo HTP Dubrovnik sa 2:0, međutim rezultat nije odgovarao igri na terenu. Skroz smo domaće nadigrali – pregazili. Poslije utakmice otac igrača Hajduka Marina Kurtele, prilikom ulaska u svlačionicu čestitao nam je na pobjedi: bravo šestica, bravo devetka, bravo desetka igrali ste kao Ajax. Golove su postigli A. Palihnić i A. Dajak.

Još jednu utakmicu moram spomenuti koja je također bila izvanredna. 2.5.1974. Rat – Faraon (Trpanj) 1:0 prvenstvena utakmica. Pobijedili smo mojim golom iz jedanaesterca 7 minuta prije kraja utakmice. Odlična igra obju momčadi. Golmani brane nemoguće, pogođene su tri – četiri stative, prodali smo rekordnih 264 ulaznice, a na utakmici je bilo oko 400 ljudi, obostrano žučno navijanje, veličanstvena atmosfera. Sudio je Ante Glavinić iz Blata.

Već sam napomenio da kod sebe imam knjigu – duplikat o svim utakmicama kluba od 1967. do 1976. i kad se sve utakmice i rezultati zbroje, rezultat je sljedeći. U tom vremenu odigrali smo 176 utakmica, pobijedili smo u 88 susreta, nerješenih je bilo 37, a pretrpjeli smo 51 poraz. Gol razlika je sljedeća: dali smo 427, a primili 333 gola, ostvarili 61% bodova. Kakav je ovo uspijeh zaključite sami.

Svaki klub na Pelješcu i šire imao je svoje klupske zabave pa i naš, koja se zvala „Ratovo veče“. Prva takva zabava moje generacije bila je 24.1.1968., a svirali su VIS „Sablasti“ iz Dubrovnika – Buco i Srđan, a u pauzama plesa nazočne je zabavljao naš kunovljanin Gordan Prišlić – Vjeverica, a to je trajalo sve do početka devedesetih godina. Organizirali smo i ljetno „Ratovo veče“ – Festa od baluna na Pjaci. Svirali su razni sastavi kao npr. „Dubrovački trubaduri“, Milo Hrnić, „Korkyra“ Korčula, „Tamarisi“ Viganj, „Maestrali“ Žuljana, VIS Kvartet Opuzen i drugi. Bile su to nezaboravne večeri i zabave pune emocija, ljubavi, zadovoljstva i sreće. Sada je to nemoguće ponoviti. I u susjednim mjestima isto tako je bilo.

Danas na području naše županije postoje dvije Županijske lige. Naš klub se takmiči u drugoj ligi, također igraju „stranci“, a gledatelja je dosta manje na svim utakmicama. Međutim, igramo i držimo se nekako, kao i drugi, neki dan mi reče predsjednik kluba Ivo Lukač.

Ovdje ću još napomeniti da je splitski Hajduk i četvrti put gostovao u Kuni 14.6.1998. povodom proslave 100-te godišnjice osnivanja poljoprivredne zadruge, ali sa svojim veteranima: Holcerom, Šurjakom, Đonijem, Luketinom, Ivkovićem i ostalima, te

su pobjedom od 4:0 uveličali proslavu. Proslavi je nazočio i tadašnji ministar poljoprivrede Dominiković.

Na kraju ovog mog podužeg pisanja o našem klubu, koji uskoro slavi 100. obljetnicu osnivanja, želio sam opisati rad moje generacije što jasnije, kraće i točnije tj. na osnovu pismene i istinite građe koje posjedujem. Želim našem klubu da što svečanije proslavi svoj budući jubilej, i da još dugo živi i djeluje na ovim našim prostorima, a to isto želim i svim pelješkim klubovima, da što više i bolje propagiraju nogomet, koji je ovdje kod nas daleko najpopularniji sport.

Vas dragi čitatelji srdačno i sportski pozdravljam
Vojko Hilić

Vozni red za Nebo

- ODLAZAK: u svakom trenutku
- DOLAZAK: Kad Bog odluči
- OBIČNI VLAK: Neizmjereno ufanje u Boga, izvršavanje dobrih djela, molitva, post, milostinja, istinsko obraćenje
- IZVANREDNI VLAK (Vozi vrlo rijetko, samo u iznimnim slučajevima): Obraćenje u zadnjim trenucima života
- UPOZORENJA: Povratne karte ne izdajemo!!!
- Djeca koja nisu došla do upotrebe razuma, voze se besplatno u naručju svete Majke Crkve.
- Putnike molimo da sa sobom ne nose ništa osim dobrih djela, jer s prtljagom mogu zakasnuti ili se zaustaviti na predzadnjoj stanici.
- Putna isprava za Nebo mora imati žig posvete milosti.
- Čovjek putuje svugdje. Za svako se putovanje treba spremati.
- Za ovo posljednje i najvažnije, u Nebo, spremajmo se ozbiljnije.

Želimo svima sretan put!

1965. - 2015.
POSILIJEDNJA GENERACIJA
UČITELJSKE ŠKOLE U DUBROVNIKU

Stojim ispred stare škole
u predivno, toplo
dubrovačko ljeto,
ja - jedna od 25.
I čekam....
utonula u prošlost.

Pitam se;
"Zar je već prošlo
50 godina od mature ?"
Tako brzo,
tako nepovratno,
tako nemilosrdno
je iscurilo vrijeme
u borbi sa životom!

Uskoro će suton,
dubrovački,
pun mirisa cvijeća
i sjećanja,
a ja nestrpljivo čekam susret
zadnje generacije "Preparandije".

Evo dolaze!
U trećoj dobi
ali ipak snažni
I taj susret
pun treptaja u srcu, sjećanja na školske dane,
prijateljstva, simpatije i ljubavi,
na dobre i manje dobre profesore,

na đlačke muke i vragolije.

Ljubili smo se i grlili
sjedinjeli u sjećanjima,
u toplom zajedništvu,
u tuži, jer nem a
Nika, Arifa i Marije.
Počivali u miru!

Ušli smo u zgradu,
nema podvornika Stijepa,
obišli smo dvorište, hodnike, učionice su zatvorene,
zbornica isto,
nema našeg dragog
razrednika Antuna Masle,
nema profesora!
Samo nas deset "mladih"
sedamdesetgodišnjaka.

A meni se vrti film u glavi
i vidim dječake i djevojčice,
mladiće i djevojke
kako ulaze u razrede
čujem smijeh i žamor,
osjećam dim zabranjene cigarete
i opasnost olovke za oči.

I sve je to prohujalo.

Popeli smo se na
Gradac
naše zeleno i sveto utočište,
a tamo veliki parking
i izbrisana ljepota prirode,
ali ne i sjećanja.

Eto - ukrali smo
nekoliko dragocjenih sati
od teške svakodnevice života
i bilo nam je božanstveno.
Dragi prijatelji doviđenja za 5 godina!

P.S.

A za 5 godina slijedeći susret
Bože dragi, koliko će nas biti?
tko će u vječna lovišta?
Neka budemo svi pa makar došli
uz pomoć - "bagulina"-

Postup, 2.VII 2015.

☐tefica Jakir

RUKA U RUCI

Marina Borovina

Htjela bih samo ruku u ruci,
tvoju ruku u mojoj ruci
ili moju ruku u tvojoj ruci,
tišina kratka nek bude,

ne trebaju riječi ni zvuci.
I onda prsti isprepleteni,
moji hladniji i maleni,
tvoji ugodno topli i veći,
podrška i nježnost počinju teći,
ne bi bilo kraja mojoj sreći.

Ruka u ruci,
prsti isprepleteni,
da je to osjetiti meni.

LJETO U OSOBLJAVI

Bili su to dani sunčani i vrući u divnom selu mog djetinjstva, u mojoj Sobjavi.

Jutrom okupana u suncu kojeg grli vila sa istoka, preljepa crkva sv. Martina, u novo ruho obučena. Kao mlada nevjesta uz svečani blagoslov dočekala je svog Gospodina. Narod joj se penjao po žestokoj vrućini da im se pokloni.

Usred sela ljepotica naša Gospa od zdravlja čuva nam djedove i pradjedove, čuva sve naše pokojne. Njoj se molimo i u nju se uzdamo.

Bilo je tu lijepo provesti ljeto. Sjećat se ljudi kojih više nema, o njima pričat i iz zaborava vadit njihove dogodovštine, tužne i vesele. Sijećat se mog dida Jakova strogoga i dobrog. I legenda kao što su bili dundo Jakov, Luketa, Mali Nikola, Brajko..... i njihovih druženja u Lukete na gustrini Nika Miloševića i pjesama što smo s njim pjevali, odzvanjalo bi do Neretve.

Lijepo se bilo družiti s ljudima koji su ovo mjesto izabrali za odmor i u njemu našli mir, čistu prirodu i čisto more. Uživala sam u jutarnjim šetnjama kroz polja, nažalost mnoga zapuštena i kroz goru punu mirisa, u moru i na suncu. Slušala sam noćni orkestar čagljeva s Rote i lombranje divljih svinja.

Sve se bilo zaokruženo zabavom na rivi. Uz živu muziku, jice i piće balalo se do kasno u noć. Malo je to selo a u njemu je ljeti živo i veselo.

Na zapadu druga naša vila lijepa i ponosna crkva sv. Ivana Glavosjeka čuva valu i kupače i grli sunce na zalazu. Sve je lijepo u Sobjavi. Od istoka do zapada obasjana suncem i zaogrnuta mirom i tišinom čeka opet novo ljeto i novi život.

Antonija Vuković

Rijetka svečanost u kunovskoj luci Crkvice

Naš Kunovljanin, slavni hrvatski umjetnik Dn. Mato Celestin Medović, koliko je proslavio svoj narod i činio stranome svijetu upoznati našu sjajnu prošlost i krasnu prirodu, toliko isto i još više posvetio je sve svoje umne i radne sile svome rodnom mjestu Kuni. Osim ostalih djela, nazad dvije godine zamislio je kako bi svojim mješćanima najljepšu uspomenu na sebe ostavio, odlučio je naime sagraditi crkvicu u mjesnoj luci. Željno se je iščekivao dan kad će biti blagoslov crkve i prva misa, u toj negdi pustoši. I evo došao je danas dne 5. ov. mj. U večer uoči dana počela je svečanost u Kuni rasvjetom, pucanjem, zvonjenjem i bacanjem vatrometa. U jutro svečanog dana pohrli mnoštvo svijeta iz Kune iz Osobjave.

Blagoslov crkviceobavio je mp. župnik Dn. Pero Obuljen, kao takodjer i službu božju, uz asistenciju gg. Dn. Vicka Bosnića i P. Joza Matovića. G. župnik izreče prigodno slovo, istaknuvši zasluge našega umjetnika i znamenitost današnjega dana. Po službi Božjoj u Dn. Mata čekao je pozvanike krasni diner. G. Dn. Mato uzevši riječ, da pozdravi gostove i istakne uzroke, koji su ga na ovu namisao naveli. Za tijem na osobiti način pozdravi svećenstvo, koje je njemu pomoglo i danas službu božju uzveličalo. Odvрати mu i zahvali Dn. Pero Obuljen. Za tijem uze riječ g. Ignacij Ostoja, te u kratko prikazavši kako se naš vrli umjetnik od najmlagje dobi misli za svoj narod a osobito za svoju Kunu, koja je malena i neznatna jedino po

njemu poznata postala. On mu u ime Kunovljana zahvaljuje i pun je nade, da će i unaprijeda nastojati svoje sne posvetiti svome rodnome mjestu. U to ime pozove prisutne, da mu kliknu trostruki živio. Kad na jednoc se čuje glas „Dolaze, dolaze!“ I mladost kunovska jednog i drugog spola pod barjacima veselo se približuje Crkvicama uz pucnjavu, da i oni se bar do nekle oduže slavnome umjetniku. Iza kako su prigliedali crkvicu i u njoj umjetnikovu sliku na oltaru i na svodu, pred crkvom Dn. Mato uznesen pozdravi ih i istakne, da mu je ovo najdraži i najslagji čas današnje svečanosti, videći složnu mladost. Na to mu je odgovorio i u ime mladosti pozdravio ga g. Ante Lukšić i istaknuo kako mladost treba da štuje onakove ljude, kao što je naš umjetnik. Uzme riječ g. Dr. Bjelovučić i pozdravi Dn. Mata kao prijatelja i umjetnika, te reče da se Kuna i Rat i vas hrvatski narod diči a strani svijet divi našem umjetniku. Veseli ga da vidi mladost sakupljenu i da zna da štuje svoje ljude. Svršava sa živio Dn. Mato. Zaori beskrajno klicanje: „Živio Dn. Mato, živio govornik“. Do brzo se rastadosmo s odličnijem gostima s Janjine otpravivši ih do parobroda uz klicanje i pjevanje. Kao zadnji dio svečanosti bio je ples, iza kojega smo radosna srca i puni nade ostavili Crkvice.

Novine: Prava crvena Hrvatska 11.06.1910. Dubrovnik

Predstavljanje knjige F. Violaća MOST PREMA DALMACIJI

Početkom kolovoza 06.08.2015. boravio je u Kuni g. Dražen Katunarić. Povod njegovog boravka u našem mjestu bila je prezentacija knjige „Most prema Dalmaciji“. Knjiga je to Francisa Violaća, profesora urbanizma i pejzažne arhitekture sa sveučilišta u Berkeleyu Kalifornija. Gospodin Katunarić je preveo knjigu s engleskog na hrvatski jezik i to je želio predstaviti baš u Kuni.

Naime, Francis Violić je porijeklom iz Kune. Njegov otac Ivo iselio je početkom XX stoljeća u Kaliforniju. Oženjen je bio ženom porijeklom sa Brača. Prenio je svoju ljubav prema rodnom kraju na svoju djecu. Francis je kao student prvi put boravio u Hrvatskoj-Dalmaciji 1937. Ljubav koju je njegov otac nosio u srcu, Francis je počeo gledati očima znanstvenika.

Pomalo je sazrijevao, upoznao i shvaćao što to vezuje Dalmaciju i Kaliforniju. Tako je nastala ta knjiga koja je danas cijenjena i koristi se kao udžbenik ekologije. Tako vrijednu knjigu predstavljanje je organizirala Matica iseljenika iz Dubrovnika. Uz gospodina Katunarića kao prevodioca i izdavača na predstavljanju je bila predsjednica udruge Maja Mozara, Nensi Brailo njegova studentica, a kasnije suradnica, Marin Ivanović, te predstavnik obitelji Violić iz koje je Francis porijeklom.

Obitelj Violić je gospodin Katunarić posebno posjetio, radostan da je saznao puno podataka o Francisu Violiću, jer je cijelog života bio vezan s obitelji iz koje je doselio njegov otac.

Druženje je održano u samostanskom klausturu uz pjesmu klape „Divna „ iz Trpnja i lijepi broj sudionika skupa.

ZLATNI JUBILEJ

U mjesecu listopadu u Dubrovniku je proslavio 50 godina svojega novinarskog rada gospodin Joško Jelavić. Skoro sam napisala naš novinar, jer je svaki njegov nastup na radio uključi i nas, našu župu, a pogotovo naš župni list“ Zvona Delorite“.

U svojem pedesetgodišnjem radu vršio je različite funkcije, okušao se na više djelatnosti, ali radio je bila i ostala njegova najveća ljubav, a ujedno i uspjeh. Ne smeta ga što uživa zasluženu mirovinu, on još uvijek „ĐIRAJE“ po rodnom Pelješcu i i vezuje ljude koji čekajući njegov glas na Radio Dubrovniku čuju i tako saznaju najnovija događanja .

Čestitamo mu od svega srca na toj visokoj obljetnici i želimo da nas njegov glas još dugo,dugo raduje !

"Seoske žene i njihove obitelji temelj su i okosnica održivosti života na selu. One čuvaju naš identitet, vjeru, obitelj i baštinu".

Pod ovim motom 16. izbor za najuzorniju hrvatsku seosku ženu trebao se održati u Vukovarsko-srijemskoj županiji odakle je prošlogodišnja pobjednica ali zbog nemilih događaja sa izbjeglicama u ovoj Županiji svoje gostoprimstvo prihvatila je Požeško-slavonska županija, općina Velika gdje se manifestacija i održala 10. listopada na kojoj su sudjelovale 23 žene iz 12 županija. Strogi kriteriji Udruge kažu da žena za sudjelovanje mora biti stara između 25 i 65 godina, hrvatska državljanica koja živi na selu, uživa ugled u svojoj sredini, ima lijepo uređeno kućanstvo i seosko gospodarstvo. Ocjenjuje se nekoliko kategorija i to opći status, gospodarstvo, autohtonost i kvaliteta izloženih proizvoda na štandu, narodna nošnja te odgovori na pitanja koja postavi žiri. Po prvi put na poziv udruge Uspješna hrvatska seoska žena predstavljena je i naša Županija sa dvije predstavnice i to Marina Violić-Matuško, Općina Orebić iz Potomja i Željka Palinić općina Slivno. Ovo je ujedno dio Svjetskog dana seoske žene koji se slavi 15. listopada svake godine dijelom svijeta.

Općinu, Županiju i svoje selo Potomje ponosno je predstavila naša Marina Violić-Matuško i zauzela visoko četvrto mjesto između 23 kandidatkinje. Predstaviti Marinu nije teško. To je mlada, moderna seoska žena koju možete vidjeti u polju, u branju maslina, na rekreaciji, u maškarima, ljubiteljica klapskog pjevanja, koja je rođena u Tomislavovcu, udata u Potomje za Borisa-Boba, majka troje prekrasne djece, Nine šesti razred, Toni četvrti i Jakov vrtičke dobi. Vjernici i članovi Župe Marijina uznesenja sigurno je znaju kao aktivnu članicu zbora čitača Božje riječi. Na ovoj manifestaciji predstavila se u narodnoj nošnji Orebića, sa slamnatim kapelinom, košuljom kamižolicom i trobojnom kotulom. U istoj nošnji bila su obučena i njezina djeca. Štand je bio posebna priča, pun starinskih domaćih delicija našega kraja, hrostula, mindelića, arancina, mantale, kotonjate, krokanta, pandišpanja, domaćih likera, ulja i vrhunskih Bobovih vina koji je ujedno bio i logistička podrška svojoj Marini gdje možemo naći usporedbu sa Božjom riječi "Muževi ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu. Tko ljubi svoju ženu sebe ljubi", na što je u prethodnici naglašeno "Žene budite podložne muževima kao Gospodinu. Pa kao što se Crkva podlaže Kristu tako i žene muževima u svemu" (Ef 5.22,24,25,28). A okolo štanda širio se vonj našega bilja kamišule-smilja, popunca, kadulje, lovora, ružmarina. Veliku ulogu u prenošenju znanja i običaja ima Marinina svekrva. Zahvala za ovo sudjelovanje je plaketa, sjajno uokvireno priznanje, kofica slavonskih specijaliteta, srebrene naušnice, plišana crvena papučica sa zlatovezom i veliki boket. Ovo je viliki uspjeh za OPG Violić -Matuško, Županiju i Općinu a posebno za naše Potomje. Sve zahvale Općini Orebić koja je snosila veći dio financijskog troška, Županiji, a posebno gospođi Mariji Mrgudić koja je sve ovo inicirala i bila Marinina pratnja. Svi vi koji osobno ne možete čestitati Marini veselite se s njom u svome srcu i potaknimo je da talente koje joj je Bog darovao nesebično dijeli.

Goranka Sepić

Žonatiri

Mnogim čitateljima će ovaj naslov biti nepoznat. Riječ dolazi od talijanske riječi “giornata”- nadnica, pa možemo reći da je žonatir nadničar, čovjek koji radi za dnevnicu.

U mojoj mladosti, zapravo između dvaju svjetskih ratova, žonatiri su bili sezonska radna snaga u našem kraju, za obradu loze (slično kao što je sad u turizmu..).

Naši ljudi nisu mogli sami obraditi sve poslove oko loze, pa bi unajmili radnike za pomoć. Najviše se radilo u proljeće, oko okopavanja loze ili u jematvu, za trganje. To su većinom bili mladi, snažni ljudi koji bi došli iz zapadne Hercegovine zarađivati za život. Iza Prvog svjetskog rata, kada je filoksera napala vinovu lozu dolazili bi i s otoka Korčule. Nisu samo dolazili mladići ili muževi, i žene su dolazile raditi, također.

Pojedina domaćinstva su uzimali i po dva žonatira, a ostali bi se organizirali prema potrebi posla i mogućnosti gospodara.

Većinom su kopali lozu u proljeće, neki su ostajali i duže- za polivat protiv peronospore. U jematvu su dolazili redovito. Pojedini bi ostajali i iza jematve. Brali bi drva , pritke, pekli rakiju, ili brali masline i trapili za nova ložđa, zasipali bi lozu. Ženske su kupile u jesen listopad (koji se gonio u košare za živo), a gnoj su gonile iz košara u baštinu...U proljeće je ženska radna snaga bila od pomoći za oplist lozu.

Domaći ljudi su se različito ponašali prema njima. Znalo se da nije dobar gospodar koji stalno mijenja radnike, a isto tako ni radnik koji mijenja gospodara. Mnogi radnici su imali nadimke po gospodarima i bili su poštovani kao članovi obitelji. Jeli su zajedno za istim stolom i jednaku su hranu blagovali.

Ali nisu bili svi takve sreće. Neki su spavali i po košarama (u pojedinih gospodarima), a jeli su napose od članova obitelji. Poznata je priča o jednoj ženi koja je u dućanu tražila “paste za žonatire” .... Ili izjava jednog radnika :”Mene moja tetka vara u svemu, samo nije u kafi- sebi da ritko, a meni gusto !!!“

Većinom su žonatiri bili poštteni ljudi, radini, izdržljivi i skromni. Već sam spomenula kako su u pojedine obitelji godinama dolazili isti ljudi i odanost je bila obostrana.

Naši ljudi su ih, pogrdno, znali zvati Vlasi. Razlika u mentalitetu je bila očita. Naročito je bio poseban govor, dijalekt kojim su se služili. U nedjeljna popodneva oni bi se znali sastajati- iz svih mjesta Župe, na Crvenom mostu. Tu su izmjenjivali svoja saznanja o pojedinom gazdi, nadnicama i sve bi začinjali pjevanjem Gange ili igranjem Šijanja.

Veliki broj njih ostao je živjeti u našem kraju, pogotovo djevojke- koje su se udavale za naše mladiće. (Starijima to ne bi uvijek bilo pravo).

Iza Drugog svjetskog rata krenuo je val radnika za Njemačku. Župljani su počeli nabavljati male traktore i zadruga su počele otkupljivati grožđe, pa su žonatiri sve manje dolazili k nama. Ili bi dolazili kad su zaradili dovoljno novaca da mogu kupiti kuću i imanje od onih čija su djeca pošla u grad. Tako je velika većina žonatira postala stalnim stanovnicima naših sela. Njihova djeca rasla su s domaćima ravnopravno. Bistri i okretni bili su u više slučajeva primjer kako se može živjeti i raditi. A naša sela bila bi danas još više prazna da nam žonatiri nisu postali susjedi, prijatelji i članovi naših obitelji.

Nina Vodopić

GOMILA – MOJ BEVERLY HILLS

Evo me prvi put kod prijatelja u Kuni . Znan da je moj prijatelj malo na svoju ruku, fala Bogu, nismo svi isti. Ka sa pitala jude u selu di mu je kuća rekli su mi na Gomili. Moja radoznalost je odmah proradilala . Pitam zašto se ovi dio sela zove Gomila?

On ispaljuje protupitanje-Zašto Dolina? Zašto Pjaca? Zašto Selo? Zašto? Koda si malo dite?

Stvarno me zanima zašto se ovi dio sela zove Gomila?

- Sve hoćeš znat?

Nisa se smela, uhitila sa se ko pjan plotu - Ima li tu gomila, mislim pravih gomila? Daj govori!?!

-Dobro, ima!

Gotovo je, zagrizla sa. Nisa mogla čekat. Gonila sa ga da idemo, da mi ih kaže! . Hodijo je pridamnon i brontulo –Na što si me ovo naćerala!

Odgovorila sa svim srcen –Ko ti je kriv ka se družiš samnon!

Sašli smo u Dolinu pošli puten pud Tudarca pošli malo ustranu i evo prve. Nikada nebi pogodila da je tu bila gomila. Sa ka mi je kazo jes , lipo se vidi njezina kamena osnova, jedino što je ostalo od nje. Kamen su samlili ka se gradijo put put Tudarca. Govori da su u njon našli greb, mali plitki, četiri kamena sa strana, ozgara ploča ,u kojemu je čovik bijo zakopan zgrčen. Ku su š njin obvršili on nezna, nije ga ni briga.

Kako te nije briga? Kako te može nebi briga?

Odgovara –Eto tako!

Vraćamo se nase, montajemo Dolinu penjemo se-Stoj!- fermo me.

-Stojin!

-Eto ti je tu!_ kaživa mi.

- Ništa ne vidin!

-Tu je bila gomila, uzeli su kamen š nje i načinili ovo veliko parkiralište. To što je ostalo od gomile ne pripoznaje se, sve je obhrvala trava i drača.

-Nikad nebi pogodila da je ode bila gomila! Jesu li našli štogod u njon?

-Niko nije ništa reko!

-Ričeti! - pokušajen ga najidit.

-Nisu svi lajavi ko ti!- začepijo mi je usta. Onda mi do mot da iden za njin. Pošla sa ,nije vrime za se ofendit, vaja što i proguta, glavno da me vodi. Ko kučić klendešin za njin.

Uspinjemo se uz Margariticu, dolazimo na Lapad ,nastavjamo puten put Crkvica, skrećemo malo na livo i evoje, nije mi tribo rit, vidin to je judskih ruka dilo- čovik je radio. Jes da je razbarušena , po sridi su kopali , tražili greb ili zlato kako se nigda pripovidalo da je u njima zakopano. Možda grišin dušu.

On me priduhitrijo –Niko nije reko da se što našlo!- Onda me potego –Ima još jedna . Hodi dok me voja hodit s tobom ili se vraćan doma!

-Eto me!- poskočila sa.

Probijamo se kroz bore i smrče, bada me, skližen se, gazin juti kamen. Iz ono malo zemje restu mršavi bori i smrči.i Da me nije dovejo do nje, sama je nebi našla. I ova je gomila ruvinana- kopano je po njon, ali se dobro vidi da je gomila. Koliko sa na brzinu mogla vidi ova je iste veličine

ko i one . Za daje razgledanje nije bilo govora, uhitila ga je priša - Homo nase! Vijesti će!

Puten sa ga pitala jeli se u njon štogod našlo. Koliko je on zno nije. Nije zno ni jeli tu u Kuni prija bilo više gomila. Zno je za ove četiri koje mi je kazo. Palo mi je na pamet da bi vajalo koga starijega pita.

_Koga?

Našalila sa se –Ka si ti najstariji u selu.

Vratijo mi je -I što sa ka si vidila? Jesi li sa šтого pametnija?

-Drago mi je da sa vidila. Još bi mi bilo draže da se rasčisti put i da se može lipo doć do njih , da se označu i da se napiše da su to gomile, da jih i drugi vidu, ko biciklisti i turisti što špartaju ovin krajen.

Na kraju ka sa tribala poč ća fermo me- Čekaj malo, što je ono gomila?

Nisa mogla virovat da i njega zanima. Ili je zno pa deskordo, ili mi se ruga? Ka mi je već do da govorin navila sa se: Gomila? Govorila sa sve što sa znala, po libru „ Tumul, gomila, gromila je veći ili manji zemljani ili kameni humak pod kojim se nalazi jedan ili više grobova. Obično se dizala nad jednim grobom, no s vremenom su pokraj središnjeg groba pokapali i druge pokojnike, pripadnike istog roda. Što je pokojnik za života imao viši društveni položaj, to mu je gomila bila veća. Pored pokojnika stavljala se bogatija popudbina- oružje, odjeća i predmeti što ih je za života posjedovao. Glavni nositelji kulture gomila na našem području bili su Iliri. Nastaju od srednjeg ili kasnog bakrenog doba do kraja željeznog doba- do rimske prevlasti na ovim prostorima.“ To ti je to što ja znan, ako sa falila-Ferماج, zamantala si me!- reko je.

- Fala ti!_ odgovorila sa ka sa hodila ća. Obrćući se okolo sebe dodala sa - Lipa ti je ova tvoja Gomila!

-To ti je naš Beverly Hills veselo mi je mahnijo ,neznan jeli što me se rješio ili radi lipote njegove Gomile.Nisa pasala ni sto metara došla je poruka _Ima ih još ko ona kase ide od fratara do grobja!

-Vračan se!

-Taman posla. Ko bi te onda više vidio!?

R.T.

ELEKTRIFIKACIJA CRKVENIH ZVONA – POTOMJE

Već duže vremena razmišljali smo o elektrifikaciji zvona u Potomju, ali cifra od 35.000,00 kuna za sada je bila nedostižna, ako se Božjom providnošću ne nađe dragovoljni dobročinitelj .Prepustili smo se Božjoj providnosti .U lipnju ove godine javio se dobročinitelj, koji želi ostati potpuno anonimn. Već 08.srpnja oko 12 sati , po jako vrućem danu, došao je do crkve u Potomju g.Ivica Grgurin šef male firme „Grivi“ iz Kaštela kod Splita. Gospodin Ivica je uzeo mjere zvona , a prisutan je bio i župnik fra Josip Vidas. Nakon potrebnog mjerenja , gospodin Ivica je otputovao za Kaštela.

Danas 11.kolovoza oko 17 sati došli su radnici g.Ivica Grgurin sa dva radnika iz firme „Grivi“, a dočekala ih je obitelj Ane Marije Radović iz Potomja gdje će biti na konaku i hrani Počeli su elektrifikaciju zvona 12. kolovoza. Oko 9 sati je došao električar iz Dingača, gospodin Bartolomej Barišić, koji je doveo strujni kanel do mjesta za to određeno.Pomagao je u pokazivanju kuda struja ide i drugo. Već 13.kolovoza oko 19 sati zvona su zazvonila na struju. Tada je došao i župnik, zahvalio se radnicima firme „Grivi“. Tu su se našli još neki Potomjani i obitelj Radović koji su radnike odveli na večeru i počinak.

I na kraju hvala svima koji su dali svoj obol da se ovo ostvari, a hvala i anonimnom dobročinitelju koji je tako ostavio spomen Potomjanima.

Hvala dobrom Bogu nadahnitelju svakog dobra, a kako reče sv.Franjo“ Bogu jedinim pripada svako hvala i blagoslov svaki“.

VIJESTI IZ KUNE

- Blagdan Velike Gospe, patrona naše župe i ove godine je svečano slavljen. Lanjske godine je uslijed radova bilo nužno održat sv.misu ispred crkve, to se pokazalo jako dobro. Obzirom da je vrućina ove godine bila velika ta se praksa obnovila i ove godine. Vjernika je bilo iz cijele župe pa čak i iz drugih mjesta. Budući je ujeku turističke sezone bude i stranih vjernika
- 10. listopada ove godine grupa liječnika posjetila je Kunu. To su članovi Udruga liječnika Hrvatske-Zbor podružnice Dubrovnik. Vrijeme im nije bilo naklonjeno, cijelo vrijeme padala je obiljna kiša, tako da je njihovo druženje sa stanovnicima Kune bilo onemogućeno. Posjetili su jedino ambulantu, samostan i galeriju slika. U OPG-Antunović imali su zajednički ručak. Sve to je organizirao član Udruge liječnika naš mještanin dr: Bogomil Cezarović. Primila ih je domaćica susreta dr: Sara Antunović, kunovska liječnica i domaća kćerka.
- U organizaciji Kulturno umjetničkog društva „Mato Celestin Medović“ u nedjelju, 22. studenog u Kuni je održana, sada već tradicionalna, Slikarska kolonija, te kao središnji događaj predstavljena ovih dana objavljena knjiga „Autobiografija – novootkriveni rukopisi“ velikog hrvatskog slikara moderne rođenog u ovom mjestu.
Ovo vrijedno izdanje, već najavljeno kroz nekoliko promocija „novootkrivenih tekstova“ Celestina Medovića održanih proljetos u Dubrovniku i ovo ljeto u Kuni, nakon nekoliko najava objavilo je navedeno društvo koje i nosi njegovo ime. Priredili su je, likovno oblikovali i pogovorima popratili akademik Luko Paljetak i dr. Antun Karaman. Fotografije su snimali Neven Fazinić i Miho Skvrce, koji ih je i obradio za knjigu. Korekturu su učinili Luko i Anamarija Paljetak, a stručni suradnik bio je Marin Ivanović.
Program predstavljanja otvorio je predsjednik društva Branko Meštrović, zahvalivši je svima koji su pomogli ovo vrijedno izdanje, posebno dr. Bogomilu Cezaroviću, kao i svih ostalim, te

je naglasio kako bi ovu knjigu trebao imati svaki Kunovljanin, ali i mnogi drugi. O samoj knjizi uvodno je govorio Marin Ivanović, a zatim i najzaslužniji za njeno objavljivanje, dr. Antun Karaman koji se posebno osvrnuo na onaj slikarski dio sačuvanih autobiografskih zapisa, te akademik Luko Paljetak koji je veći dio sačuvanih rukopisa osobno transkriptirao – prepisao, naglasivši neke važne životne odluke slikara, ali i svećenika Medovića. Naravno, oba promotora bila su suglasna u preporuci kako se zaista radi o važnom izdanju koje nam otkriva život velikog slikara hrvatske moderne. Osim njih, tekstove iz knjige čitala je Maja Vodopić.

Prije predstavljanja knjige započela je i Slikarska kolonija, po tradiciji u Vinariji Špaleta, uz predrage domaćine Renatu i Iva Špaletu. I kao po tradiciji okupili su se znani dubrovački slikari Josip Škerlj, Mišo Baričević, Loren Ligorio i Tonko Smokvina, s Korčule je stigao po običaju sjajni slikar Stipe Nobilo, a iz Zagreba svima znani Antun Boris Švaljek. Veselo društvo, uz koje je svoje slikarsko umjeće pokazao i Luko Paljetak, učinilo je ovaj dan u Kuni vrlo ugodnim.

- Stara cesta KUNA - POTOMJE ove dane je u obnovi. To je bila vinska cesta za luku Crkvice, jedina na Župi. Stavljala se asfalt na nju, tako imamo kvalitetnu cestu iz Potomja i Kune do Crkvica.
- *Na Kunovskom mjesnom groblju **sv.Spasa**, obnovljena je mrtvačnica. Bivša zgrada je bila derutna i tražila se obnova. Sagrađena je u lijepom parku uz grobljanski dio s uređenim stazama i lijepim pristupom. Predviđen je dovod struje i vode na groblje, koji bi zadovoljili današnje standarde takvih objekata. Samo groblje jedinstveno je po svojoj kapeli sv.Spasa s freskama **Mata Celestina Medovića** čiji se grob nalazi na tome groblju.*

TORTA FERRERO ROCHER

BISKVIT:

- 2 šalice smeđega šećera
- 1 šalica oštrog brašna
- 1 šalica glatkoga brašna
- 1 šalica mlijeka
- ½ šalice ulja
- ½ šalice kipuće vode
- ¼ šalice kakaa
- 1 ½ žličica sode bikarbone
- 1 ½ žličica praška za pecivo
- 2 vanilije
- 2 jaja
- 1 šalica = 2 dl

U posudi pomiješati sve mokre sastojke (osim kipuće vode), a u drugoj posudi sve suhe sastojke.

Postupno dodavati mokre u suhe sastojke i miksati.

Na kraju dodati kipuću vodu i pomiješati.

Premazati kalup maslacem i posuti krušnim mrvicama.

Uliti smjesu i peći 40-45 minuta na 175°C.

KREMA:

- 40 dag nutelle
  - 40 dag maskarpone sira
  - 25 dag prženih mljevenih lješnjaka
  - 4 mljevene napolitanke lješnjak
- Sve sastojke pomiješati i namazati tortu koju smo prepolovili te zatim ukrasiti uokolo.

U slast!!!

Anita Ostoja

ZAHVALA!

Svima dragima dobrotvorima koje spominjemo i onima koji svojim pismenim priložima pomažu naš list (posebno molitvam), za trud oko lista od srca velika HVALA.

Zvona Delorite slijedećim brojem ući će u dvadesetu godinu svojega izlaženja. Vi ste nas podržavali, bodrili i rado primali .Možda ste nekad i štogod nam zamjerali.-imali ste pravo, većina nas koji radimo **Zvona Delorite** smo amateri..

Pozivamo vas da se uključite sa svojim primjedbama i sugestijama-što biste rado čitali, o čemu želite da pišemo..!?

U okviru naših mogućnosti nastojat ćemo uvažiti vaše sugestije. Vi to zaslužujete! Još jedno svima od srca Hvala, jer ste vi, naši čitatelji, naša produžena ruka u slavljenju naše drage zaštitnice **Gospe Delorite!**

Sretan Božić i Nova 2016.

od srca vam želi vaša urednica

DOBROTVORI ZA BROJ 56 - BOŽIĆ

Dragica Hilić, Nevenka Stanković, Marija Ruvo, Nada Šestanović, Sanda Desnica, Vinarija Kuna, Kasica u Matici, Hrvoje Čolić, Zore i Lovorko Milošević , Kasica u Deloriti, don Mario Zelanović, Marija Jerković, Mira Cibilić , Milka Franulović, Franica Sinković, Gašpar Harlović, Marija Jurović, Zore Žutanović

Grana Barišić . Jan Henning, Mario Vodopić, Nikola Bobanović, Ivan Sarić, Jelka Krističević FSR Male braće, Vesna Vukotić, Marina Cotić, Jurica Kuzmić, Katarina Matana, Jovanka Komlen, Aida Balić, Marina Madirazza , Nede Žitković , Baldo Hilić, Općina Orebić

ŠALE

- Mato ide polivat lozu u nediju. Susidi ga treso gledaju. On krene, ne obazirući se na komentare oko sebe. Kad su došli na neku strminu sve se na mazgi privali i galica iscuri. Razviče se on na sestru koja je gonila mazgu. “Jesam li ti ja reko da imaš pomju, jer da je danas nedija ma ti mene nisi skušala“!
- Iza II svjetskog rata na selu se provodio otkup uroda ulja, vina i drugo. Među otkupom se i vuna nalazila. Ljudi su se dovijali na razne načine da to izbjegnu, čak su i toware strigli i miješali sa ovčjom vunom, jer su je za sebe trebali. Sve to su i pjesmom popratili
„Druže Tito ljubičice kupiš vunu do dlačice“!
- Petar je s mukom slušo kako pada grad i mlati po ložđu. Bilo je baš prid jematvu. Vidio je da je sve otuklo, ali nevrime ne prestaje. kad je opeta zalampalo, Petar reče: “Zasvitli dobro je li ti štogodice ostalo!“
- Katica ostala sama u kući sa starom babom, roditelji pošli na put. Baba osijeća da se Katica nešto boji, pa joj reče: “Ne boj se ti! Ako ja umrem, zvat ćemo mi susidu!“
- Naveliko grmilo, ali Anto otrgo i više se ne boji da će mu grad uništiti intratu. „Samo ti grmi, ne strašim se više od tebe!“. A nije ni izgovorio tu rečenicu, a grom mu udre u bačvu punu vina u konobi.

- Dvije sestre nisu se viđale godinama. Pod stare dane, prilike su im se promijenile i one su mogle više vremena provoditi zajedno. Pita jedan nećak njihovog susjeda kako su?
„Što će ti govorit kako su, možeš sam, zaključit njihovo raspoloženje, kad ti one sad usrid lita pivaju Božićne pisme“
- Uz more su ljudi lovili ribu ne baš dobrim načinom. Bacali su mine i tako bi lako ulovili veliku količinu ribe. Ali to je bilo i veoma opasno. Tako je jedan vidjevši da mu mina već u ruci gori, skoči u more , a prije nego nju baci i zaviče: “Pola ženi, a pola dicit!” To mu je bio testament koji srećom nije tada zatribao.

STATISTIKA ŽUPE KUNA

KRŠTENIH do 01. prosinca 2015.

11 krštenih / od toga 6 iz Župe, 5 iz druge župe , ali povezanih sa Župom/

8 prvopričesnika / 3. i 4. razred – svi iz Župe/

VJENČANIH

5 parova

UMRLIH do 01. prosinca 2015.

20 umrlih / od toga 13 iz Župe, 7 iz drugih mjesta i župa/

Pokoj vječni daruj im Gospodine i svjetlost vječna svjetlila njima!

GLASILO ŽUPE UZNESENJA MARIJINA

20243 Kuna – tel/fax 020 742 444

Predstojnik (gvardijan) fra Josip Vidas 099 5902251

www.ofm-sv-jeronim.hr

e-mail redakcije:

zvonadelorite@gmail.com

Urednički odbor

fra Josip Vidas

Nina Vodopić

Fotografije

Neven Fazinić

Božo Prnić

Tehnička obrada

Marina i Roko Palihnić

Izdaje

Župni ured Kuna – Pelješac

Tisak

topgrafika, Velika Gorica

Za internu upotrebu, izlazi povremeno

OSOBJAVA 9. 8. 2015. - Obnovljena crkvica sv. MARTINA biskupa

OSOBJAVA 9. 8. 2015. - Biskup msg. Mato Uzinić, Lovorko Milošević Pemo i fra Josip Vidas

**300-a OBLJETNICA POSVETE CRKVE
GOSPE OD LORETA 1714. - 2014.**

Glasilo župe Uznesenja Marijina
20243 Kuna - tel./fax 020/742 033
Izdaje: Župni ured Kuna - Pelješac
E-mail: zvonadelorite@gmail.com
Tisak: □topgrafika□j.d.o.o. Velika Gorica
Za internu uporabu, izlazi povremeno